

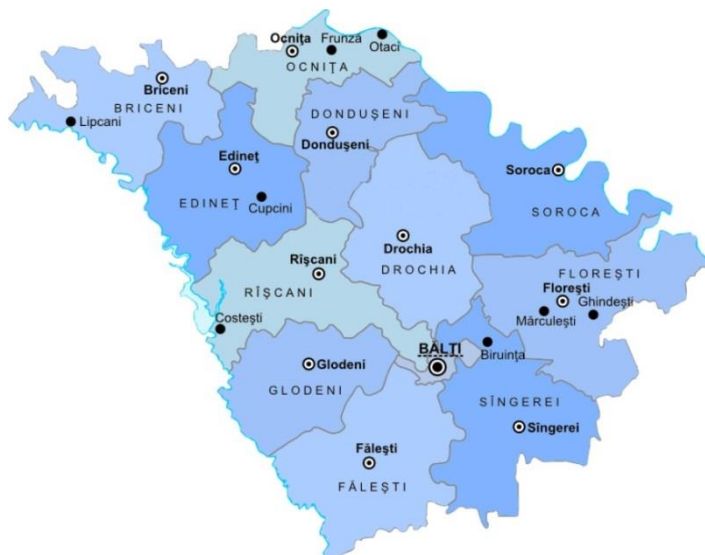
Ministerul Dezvoltării Regionale și Construcțiilor

AGENȚIA DE DEZVOLTARE REGIONALĂ NORD

R A P O R T

privind implementarea Planului de activitate pentru perioada
ianuarie – decembrie 2013

Bălți, 2013

CUPRINS

ABREVIERI ȘI ACRONIME	2
SUMAR EXECUTIV	4
I. Planificare strategică și programare	
1.1 Planificarea strategică sectorială integrată în RDN	5
1.2 Actualizarea POR Nord 2013-2015	5
1.3 Contribuirea la perfecționarea cadrului legal și normativ în domeniul dezvoltării regionale...	6
1.4 Inițierea procesului de elaborare a SDR Nord până în anul 2020	6
1.5 Susținerea procesului de dezvoltare urbană policentrică	7
1.6 Monitorizarea și evaluarea SDR Nord și POR Nord 2013-2015	8
1.7 Facilitarea procesului de planificare locală	8
1.8 Activitatea Consiliului Regional pentru Dezvoltare Nord	9
II. Identificarea, dezvoltarea și implementarea proiectelor regionale	
2.1 Acordarea asistenței actorilor regionali în îmbunătățirea și promovarea propunerilor de proiecte	10
2.1.1 Dezvoltarea și facilitarea procesului de elaborare și îmbunătățire a proiectelor din POR 2013-2015	10
2.1.2 Identificarea ideilor de proiecte regionale	10
2.1.3 Promovarea PP regionale din RDN în cadrul comunității donatorilor	11
2.2 Gestionarea și implementarea proiectelor regionale inițiate în 2011- 2012 aprobate spre finanțare în 2013, inclusiv și din surse externe	11
2.2.1 Implementarea proiectelor regionale inițiate în 2011-2012	11
2.2.2. Actualizarea /elaborarea planurilor de achiziții a proiectelor	14
2.2.3. Evidența și monitorizarea proiectelor și responsabilităților contractuale din FNDR și din sursele GIZ	15
2.2.4. Monitorizarea planurilor de asigurare a durabilității impactului proiectelor implementat	16
2.2.5. Elaborarea documentelor de transmitere a proprietății și de gestiune a serviciilor publice nou create	16
III. Dezvoltarea capacităților actorilor regionali	
3.1 Formarea continuă a specialiștilor ADR Nord	17
3.2 Informarea și instruirea actorilor regionali	18
3.3 Facilitarea schimbului de experiență pentru membrii ADR Nord și CRD Nord	19
3.4 Dezvoltarea capacităților întreprinderilor prestatoare de servicii publice create sau dezvoltate în cadrul proiectelor implementate în 2012	22
IV. Comunicarea, promovarea și transparența	
4.1 Promovarea potențialului Regiunii Nord	24
4.2 Promovarea proiectelor implementate, conform priorităților SDRNord	27
4.3 Îmbunătățirea comunicării cu APL, partenerii interni și externi, ADR	28
V. Cooperarea cu partenerii de dezvoltare	
5.1 Cooperare cu partenerii regionali de dezvoltare	31
5.2 Cooperare cu partenerii internaționali de dezvoltare	32
5.3 Cooperare transfrontalieră	34
VI. Activitatea operațională a ADR Nord	
6.1 Implementarea planului de achiziții al ADR Nord în semestrul I din 2013	36
6.2 Implementarea elaborarea planului de finanțare al ADR Nord din 2013	38
CONCLUZII	39
ANEXE	
1. Raport privind dezvoltarea capacităților colaboratorilor ADR Nord pe perioada anului 2013	
2. Lista indicatorilor de progres pentru perioada ianuarie - decembrie 2013	

ABREVIERI ȘI ACRONIME

AAC	– aprovizionarea cu apă și canalizare
ADR Nord	– Agenția de Dezvoltare Regională Nord
AEE	– Agenția pentru Eficiență Energetică
APL	– Administrația Publică Locală
APP II	– Apel de Propuneri de Proiecte II
BD	– Baza de Date
CNCDR	– Consiliul Național de Coordonare a Dezvoltării Regionale
CRD Nord	– Consiliul Regional pentru Dezvoltare Nord
CF	– Cerere de Finanțare
SDR Nord	– Strategia de Dezvoltare Regională Nord
DFID	– Departamentul pentru Dezvoltare Internațională al Marii Britanii
DGDR	– Direcția Generală Dezvoltare Regională
DR	– Dezvoltare Regională
DUP	– Documentul Unic de Program
FNDR	– Fondul Național pentru Dezvoltare Regională
GIZ	– Agenția de Cooperare Internațională a Germaniei
GL	– Grup de Lucru
JTS	– Secretariatul Tehnic Comun
NC	– Notă Conceptuală
MAE	– Ministerul Afacerilor Externe
M&E	– Monitorizarea și Evaluarea
MDRC	– Ministerul Dezvoltării Regionale și Construcțiilor
MO	– Manualul Operațional
ONG	– Organizație neguvernamentală
ODIMM	– Organizația pentru Dezvoltarea Întreprinderilor Mici și Mijlocii
PAA	– Planul Anual de Activitate al ADR Nord
PAI	– Planul Anual de Implementare a SNDR
POC	– Programul Operațional Comun
POR Nord	– Planul Operațional al Regiunii Nord
RDN	– Regiunea de Dezvoltare Nord
SIDA	– Agenția Suedeză pentru Dezvoltare Internațională
SNDR	– Strategia Națională de Dezvoltare Regională
UAT	– Unități Administrativ Teritoriale
ZEL	– Zona Economică Liberă

SUMAR EXECUTIV

Prezentul raport privind implementarea PAA al ADR Nord vizează perioada 1 ianuarie – 31 decembrie 2013.

În prezentul Raport se reflectă toate activitățile instituționale ale Agenției, activitățile procesului de dezvoltare regională, de suport în elaborarea și promovarea proiectelor regionale, de asigurare a transparenței decizionale și financiare în conformitate cu PAA al ADR Nord pentru anul 2013, cadrul normativ al dezvoltării regionale, Planului de activitate al DGDR a MDRC, SNDR și SDR Nord, reieșind din *obiectivele principale* pentru anul 2013:

- Elaborarea documentelor de politici sectoriale regionale de dezvoltare;
- Monitorizarea implementării politicilor regionale de dezvoltare;
- Participarea la perfecționarea cadrului normativ în domeniul dezvoltării regionale;
- Implementarea, monitorizarea și evaluarea proiectelor din FNDR și din alte surse;
- Dezvoltarea capacităților actorilor regionali în elaborarea politicilor de dezvoltare și proiectelor investiționale;
- Promovarea potențialului socio-economic al RDN;
- Cooperarea cu partenerii de dezvoltare.

În perioada de raportare, ADR Nord a realizat politica de dezvoltare regională prin implementarea programelor și proiectelor din POR Nord 2013-2015, cu suport financiar din sursele FNDR și al partenerilor de dezvoltare, având un grad de implementare de 100% din activitățile planificate pentru anul 2013, obținând rezultate în urma implementării activităților prin:

- elaborarea a 3 studii sectoriale în domeniile MDS, AAC și EE;
- 2 Planuri regionale sectoriale propuse spre discuții publice;
- implementarea a 11 proiecte din sursele FNDR și alte surse;
- 3 ședințe CRD Nord desfășurate;
- desfășurarea conferinței internaționale cu participarea a circa 180 persoane;
- organizarea unui târg de proiecte regionale;
- organizarea Zilelor RDN
- co-organizarea Festivalului Cartofului, ed. II
- 150 sesiuni de instruire a actorilor regionali;
- 6 vizite de studiu peste hotare;
- 5 publicații de promovare a RDN elaborate și diseminate;
- 1 film de scurt metraj
- 9 buletine electronice informative lunare, difuzate la peste 250 de abonați;
- 4 conferințe de presă;
- cca 200 de comunicate de presă, note de presă, anunțuri și invitații;
- cca 600,0 mii accesări a site-ului oficial al ADR Nord.

I. Planificare strategică și programare

1.1 Planificarea strategică sectorială integrată în RDN

Pe parcursul anului 2013 ADR Nord în colaborare cu Agenția de Cooperare Internațională a Germaniei (GIZ / GOPA II) a inițiat procesul de planificare sectorială integrată la nivel de regiune ce cuprinde domeniile prioritare SDR Nord, și anume, aprovizionarea cu apă și canalizare (AAC), managementul deșeurilor solide (MDS), eficiența energetică (EE) a clădirilor publice. În acest proces au fost implicați diverși actori regionali (APL de nivelul I și II, membrii CRD Nord, instituții statale desconcentrate, societatea civilă, antreprenori etc.), care sunt și membri ai grupurilor de lucru regionale sectoriale.

Scopul planificării regionale integrate constă în crearea unei viziuni regionale privind sectoarele AAC, MDS și EE a clădirilor publice, pentru o prioritizare a activităților de atragere a investițiilor și fondurilor în infrastructura fizică a RDN.

Procesul dat a înserat activități ce țin de colectarea și analiza datelor și elaborarea studiilor în domeniile avizate, activități de informare a instituțiilor, structurilor desconcentrate și a populației din RDN, activități de instruire a membrilor grupurilor de lucru în domeniul planificării sectoriale integrate, precum și consultările publice a Programelor Regionale Sectoriale (PRS) în domeniile EE a clădirilor publice și MDS pentru RDN, documente ce încorporează necesitățile de dezvoltare a sectoarelor vizate din RDN, practicile existente și cadrul strategic.

Logistica Atelierelor de planificare sectorială a fost asigurată de către consultantul GIZ, iar experții echipei GOPA II și specialiștii ADR Nord au facilitat desfășurarea lucrărilor atelierelor de lucru. În total, de la începutul procesului de planificare, în RDN au fost desfășurate și facilitate de către experții GOPA II 11 ateliere de planificare sectorială, soldate cu 2 proiecte de PRS în domeniile MDS și EE a clădirilor publice, care urmează a fi aprobate de către CRD Nord în a.2014.

1.2 Actualizarea POR Nord 2013-2015

Actualizarea POR Nord 2013-2015 s-a efectuat după fiecare ședință CNCDR și în urma propunerilor parvenite din partea actorilor regionali. Astfel la ședința CRD Nord din 05.03.2013, prin decizia nr.2 s-au aprobat modificările și completările POR 2013-2015, unde au fost incluse:

- 3 proiecte din POR 2010-2012, în curs de implementare;
- 2 proiecte implementate cu suportul GIZ;
- 1 proiect din sursele Ambasadei Cehia în RM;
- 1 proiect la propunerea membrilor CRD Nord.

La ședința din 10.07.2013, conform deciziei nr.1 din 10.07.2013 completat POR Nord 2013-2015 cu Programul 18 *Promovarea potențialului Regiunii de Dezvoltare Nord*, unde sunt incluse proiectele implementate de ADR Nord privind promovarea potențialului regional.

La ședința din 24.12.2013, în baza decziei CNCDR, s-a completat anexa POR Nord 2013-2015 cu lista proiectelor ce vor fi finanțate în 2014.

La finele anului de referință în POR Nord 2013 sunt încadrate 18 programe cu 29 de proiecte, în sumă totatlă de 531 362 971 lei.

1.3 Contribuirea la perfecționarea cadrului legal și normativ în domeniul dezvoltării regionale

ADR Nord a înaintat la MDRC propuneri de modificare și completare a Legii nr.438 din 28.12.2006 privind dezvoltarea regională în Republica Moldova, în vederea îmbunătățirii și eficientizării activității instituțiilor de dezvoltare regională și implementării politicii de DR.

De asemenea, împreună cu alte ADR-ri au fost elaborate propuneri de completarea, modificarea și aprobarea Manualului Operațional al ADR-lor.

1.4 Inițierea procesului de elaborare a SDR Nord până în a.2020

În anul 2013 ADR Nord a inițiat procesul de elaborare a Strategiei de dezvoltare socio-economică a regiunii pînă în anul 2020, în scopul determinării vectorilor principali ai noii strategii ce vor fi orientați spre dezvoltarea economică a RDN, punând accente pe mediul de afaceri, capitalul uman, parteneriatele publice-private, inovații și dezvoltare urbană policentrică. Astfel, în premieră pentru RDN, la 21-22 mai 2013, s-a desfășurat Conferința internațională cu genericul „*Oportunități de dezvoltare socio-economică a Regiunii de Dezvoltare Nord până în anul 2020*”, care a lansat procesul participativ de elaborare a politicii de dezvoltare regională pe termen mediu.

Lucrările conferinței au întrunit circa 180 persoane, parteneri internaționali, naționali și regionali, care au pus în discuție oportunitățile de dezvoltare a RDN reieșind din politicile naționale, internaționale și necesitățile regionale/locale.

Subiectele puse în discuție în cadrul sesiunii plenare și celor interactive au trezit interesul vădit al actorilor regionali din diverse domenii: APL, mediul academic, antreprenorial, societate civilă, mass-media etc., care au avut oportunitatea de a-și exprima viziunea, părerea și opinia asupra direcțiilor de dezvoltare propuse spre discuție, ce au reieșit din politicile de dezvoltare stipulate în Strategia Națională de Dezvoltare (SND) „Moldova 2020”, Strategia Europa 2020, Obiectivele de Dezvoltare ale Mileniului etc.

În sesiunea de concluzionare expertizii naționale, moderatorii în cadrul panelurilor specializate au vociferat propunerile privind direcțiile, prioritățile, măsurile și acțiunile de dezvoltare pe termen mediu, care vor oferi o bază strategică esențială pentru viitor, în scopul îmbunătățirii calității vieții locuitorilor și atractivității Regiunii de Dezvoltare Nord, oferind-uși serviciile sale de consultanță, în procesul de elaborarea strategiei de dezvoltare socio-economică a RDN până în 2020, în perioada a.2013-2014.

Prin organizarea acestui eveniment, ADR Nord a demonstrat angajamentul său de a accelera și a asigura procesul de dezvoltare socio-economică echilibrată și durabilă a Regiunii de Dezvoltare Nord, prin implicarea tuturor actorilor în procesul de luare a deciziilor, în scopul reducerii dezechilibrelor de dezvoltare socio-economică în interiorul regiunii, axându-se pe direcțiile prioritare:

1. Facilitarea dezvoltării mediului de afaceri și promovarea exporturilor;
2. Dezvoltarea performanțelor și capacităților competitive a forței de muncă din RDN
3. Promovarea și stimularea creării parteneriatului public și privat
4. Dezvoltarea urbană policentrică.

Notă: La recomandarea experților, elementul inovării și eficiența energetică trebuie să persiste în toate politicile, prioritățile și măsurile de dezvoltare regionale și locale

În cadrul lucrărilor Conferinței a fost desfășurat și ***Tîrgul de proiecte***, cu prezentarea portofoliului de proiecte implementate și în curs de implementare gestionate de ADR Nord. Totodată s-a lansat „Portofoliul de proiecte”, aprobat în politicile de DR, care necesită atragerea surselor extra FNDR.

1.5 Susținerea procesului de dezvoltare urbană policentrică

Reieșind din politica publică privind dezvoltarea urbană policentrică, Agenția susține localitățile urbane cu potențial de creștere economică, și anume a APL-ilor Soroca și Edineț în realizarea acțiunilor de dezvoltare socio-economică a orașelor identificate ca poli de creștere și de asistență în elaborarea documentelor de politici.

Conform planului de activitate comun ADR Nord și VARAM, în perioada 27.07-01.08.2013 s-a efectuat o vizită în Letonia, unde specialiștii ADR Nord și-au îmbunătățit experiența în domeniul planificării strategice regionale/locale, precum și au studiat exemple de dezvoltare policentrică a orașelor din Letoniei.

Astfel, în cadrul Zilelor RDN (9-11 octombrie) a fost promovat potențialul orașelor Edineț și Soroca în cadrul diverselor activități: forumul oamenilor de afaceri, lansarea PI Edineț, vizite la întreprinderile din Edineț și Soroca, diseminarea materialelor promoționale etc.

Sușținerea procesului de dezvoltare urbană policentrică este un concept relativ nou în dezvoltarea regională, de aceea prin activitățile desfășurate ADR Nord urmărește ca scopul final să fie unul vizibil și util APL-ilor din RDN, în special polilor de creștere identificați, prin însușirea capacităților administrative pentru susținerea acestui proces.

1.6 Monitorizarea și evaluarea SDR Nord și POR Nord

Conform cerințelor MO, lunar / trimestrial / semestrial / au fost elaborate și remise către MDRC spre evaluare rapoarte privind monitorizarea procesului de implementare a SDR Nord și POR Nord, inclusiv rapoarte privind monitorizarea trimestrială a mijloacelor de finanțare (FNDR, alți potențiali donatori).

De asemenea, în anul de raportare cu suportul GIZ și experților GOPA s-au organizat o serie de activități privind monitorizarea implementării politicilor de dezvoltare bazate pe rezultate.

1.7 Facilitarea procesului de planificare locală

În semestrul I al a.2013, cu suportul consultanților GIZ și experților GOPA I s-au desfășurat activități privind studiul de fezabilitate pentru agregarea serviciilor de apă & canalizare pentru raionul Rîșcani, cu opțiuni servicii de colectare și tratare a apelor reziduale: colectarea de date, ședințe a grupurilor de lucru specializate, ateliere de lucru etc., unde au fost prezentate rezultatele primei etape a studiului de fezabilitate în sectorul AAC, opțiunile tehnice de asigurare a cu servicii calitative de AC a localităților din clusterul r. Prut.

De asemenea, CR Edineț a beneficiat de suport consultativ din partea ADR Nord, privind metodele și procesul de elaborare a SDSE a raionului.

Cu suportul GIZ, în cadrul proiectului MSL CR Soroca a fost asistat în procesul de elaborare elaborarea subcapitolului SDSE „Eficiența Energetică a clădirilor publice” a raionului Soroca.

În acest sens s-au organizat ședințe în cadrul CR Soroca unde s-a discutat cu primarii din raion în privința completării chestionarelor privind EE în clădirile publice cât și o serie de consultații referitoare la elaborarea planului de activitate membrilor GL raional implicați în procesul de planificare strategică a raionului, toate acestea contribuind la organizarea și desfășurarea unui atelier de lucru în inițierea membrilor GL în procesul de elaborarea subcapitolului SDSE „Eficiența Energetică a clădirilor publice” a raionului Soroca.

1.8 Activitatea Consiliului Regional pentru Dezvoltare Nord

Pe parcursul anului 2013 ADR Nord a asigurat desfășurarea a 3 ședințe CRD Nord cu elaborarea documentelor necesare, precum și 2 ședințe a Biroului executiv pentru a asigura o funcționalitate eficientă a activității CRD Nord și mobilizarea membrilor în procesul decizional al dezvoltării regionale.

Comparativ cu anul 2012, pe parcursul anului 2013 prezența membrilor CRD la ședințele ordinare a fost mai scăzută, fapt care a fost reflectat într-o Notă informativă remisă în adresa MDRC.

Ultima ședință a CRD Nord din data de 24.12.2013 pentru prima dată nu a avut loc din motivul lipsei de cvorum. În cadrul ședinței au fost expuse obiecțiile, în opinia membrilor CRD Nord, care generează activitatea necorespunzătoare a Consiliului, fapt luat la control de către viceministrul dezvoltării regionale și construcțiilor prezent la ședința CRD Nord.

II. Identificarea, dezvoltarea și implementarea proiectelor regionale

Descrierea activităților

2.1 Acordarea asistenței actorilor regionali în îmbunătățirea și promovarea propunerilor de proiecte

2.1.1. Dezvoltarea și facilitarea procesului de elaborare și îmbunătățire a proiectelor din POR 2013-2015

În scopul asigurării unui grad avansat de pregătire tehnică și ulterior implementarea cu succes a proiectelor incluse în POR 2013-2015 (18 proiecte – concepte noi selectate și 2 proiecte incluse în DUP 2010-2012), colaboratorii SMP au oferit consultanță atât prin e-mail, convorbiri telefonice, cât și prin organizarea ședințelor de lucru. Ca rezultat au fost oferite *110 consultații* prin telefon și *52 ședințe de lucru* cu actorii implicați în procesul de implementare a proiectelor. (41 – în cadrul ADR Nord și 11 – în cadrul MDRC) în scopul îmbunătățirii proiectelor regionale înaintate de APL Țaul, r-nul Dondușeni; CR Glodeni; APL Sîngureni, r-nul Rîșcani; Primăria mun. Bălți; APL Otaci; CR Sîngerei și APL Corjeuți, APL Edineț.

În cadrul proiectului din or. Otaci a fost solicitat suportul experților naționali și internaționali (R. Cehia), privind selectarea soluției tehnice optime, verificarea capacității și calității Stației de epurare, cât și a fost organizată o vizită de studiu la Stația de epurare din or. Calarași în scopul preluării experienței.

La proiectul din s. Sîngureni, r-nul Rîșcani s-a efectuat o vizită de studiu la „AVE-UNGHENI” SRL, în scopul preluării experienței privind gestionarea serviciului, cât și contractat un expert pentru identificarea soluției tehnice optime de gestionare a serviciului nou-creat.

La solicitarea beneficiarilor a fost oferită consultanță CR Ocnița în scopul îmbunătățirii conținutului CF la proiectul: „Adormirea Maicii Domnului” din s. Călărășeuca, r-nul Ocnița.

În contextul conferinței internaționale din 21-22 mai 2013, ADR Nord a elaborat portofoliul proiectelor de dezvoltare regională, ce cuprinde informații succinte despre proiecte.

Prin intermediul proiectului finanțat din sursele Ambasadei R. Cehe au fost instruiți 80 reprezentanți ai APL cât și ONG din RDN în cadrul a 4 training-uri, pe domeniile: managementul proiectelor, procedurile de monitorizare și evaluare a proiectelor (M&E), a fost editată broșura „Managementul eficient al proiectului și procedurile de M&E” cât și diseminată în număr de 1500 de exemplare.

2.1.2 Identificarea ideilor de proiecte regionale

În baza planurilor sectoriale în domeniile AAC, MDS, EE, elaborate cu suportul GIZ și al echipei de experți acreditate de către GIZ - GOPA II, au fost identificate circa 12 idei de proiecte investiționale regionale, care cu suportul consultanților GIZ și experților COPA II vor fi

dezvoltate în concepte proiecte pentru a fi propuse spre finanțare diverselor Fonduri și instituții donatoare.

În cadrul proiectului Twinning au fost identificate 2 concepte de proiecte (1 proiect în domeniul apicol pentru care suntem în căutarea surselor de finanțare și 1 proiect în domeniul IT, pentru care a fost aprobată finanțarea din sursele Ambasadei R. Cehe).

Pe parcursul a. 2013, ADR Nord a lucrat asupra dezvoltării a 2 proiecte soft pentru implementarea cărora suntem în curs de identificare a surselor de finanțare.

2.1.3 Promovarea PP regionale din RDN în cadrul comunității donatorilor

Reieșind din faptul că sursele financiare oferite din FNDR pentru implementarea proiectelor regionale sunt insuficiente, este necesară atragerea de fonduri suplimentare externe.

În scopul realizării acestui obiectiv, ADR Nord a organizat 1 *tîrg de proiecte regionale* pe domenii specifice, cu participarea donatorilor naționali și internaționali. Activitatea a fost organizată în parteneriat cu MDRC, GIZ și alți parteneri de dezvoltare, în contextul Conferinței naționale din 21-22 mai 2013.

ADR Nord a actualizat rubrica „*Propuneri de proiecte pentru finanțare*” pe site-ul www.adrnord.md, unde sunt publicate fișe de proiecte elaborate (activitatea 2.1.1) în limbile română, engleză, astfel informând donatorii despre proiectele aflate în lista de așteptare pentru finanțare.

În perioada de raportare, au fost tendințe de atragere a investițiilor străine prin intermediul Programelor SEE, MAIE, CEI, Black Sea Trust, Ambasada Republicii Cehe în RM, etc. ADR Nord a informat APL I și II cu privire la Lansarea APP în cadrul acestor programe și a oferit consultanță la solicitarea CR Drochia; APL Risipeni; CR Fălești; CR Briceni; CR Dondușeni; CR Ocnîța; s. Roșietici, r-ul Florești; CR Edineț; APL Aluniș, r-ul Rîșcani. (în total 18 consultanțe prin telefon și expediată informații cu referire la programe prin email (5 e-mail-uri) în scopul ajustării acestora conform cerințelor investitorilor.

2.2 Gestionarea și implementarea proiectelor regionale inițiate în 2011-2012, aprobate spre finanțare în 2013, inclusiv și din surse externe.

2.2.1 Implementarea proiectelor regionale inițiate în 2011-2012

➤ Implementarea proiectelor regionale din sursele FNDR

Pentru perioada anului 2013, ADR Nord a avut în gestiune 11 proiecte de dezvoltare regională, din care:

- 7 proiecte finanțate din sursele FNDR (în valoare de **78 820,89 mii lei**);
- 2 proiecte finanțate din sursele GIZ cu extindere în a. 2013 (în valoare de **7 426,19 mii lei, inclusiv Cofinanțarea APL Costești – 120,00 mii lei**), care au fost finalizate;
- 1 proiect finanțat din sursele Ambasadei R. Cehe în RM (în valoare de **155,08 mii lei**).

- 1 proiect finanțat din sursele Corpului Păcii SUA în R. Moldova, (în valoare de **43,34 mii lei**).

Gradul de valorificare a proiectelor aprobate spre finanțare din sursele FNDR în anul 2013 și suma necesară pentru finalizarea activităților de implementare a proiectelor cu extindere în 2014 sunt indicate în tabelul de mai jos:

Conform Deciziei 12/13 din 20.12.13

N/r d/o	Codul proiectului în derulare	Denumirea proiectului	Costul total al proiect. din sursele FNDR (mii lei)	Suma valorificată în 2013 (mii lei)	Necesarul de mijloace în 2014 (mii lei)	Perioada de implementare / finalizate
7 PROIECTE ÎN IMPLEMENTARE 2013-2014						
3 proiecte cu termen de extindere						
1.	9898	Finalizarea construcției apeductului magistral Bălți-Sîngerei cu ramificații comunitare	24 017,1	11 896,24	0,00	Finalizat în 2013
2.	9892	Reparația sectorului de drum local L-37 Lipcani-Balasinești-Corjeuți-Tîrnova.	51 270,1	37 049,7	4 226,2	Finalizat 2013
3.	9222	Servicii calitative de apă și canalizare în orașul Otaci pentru un mediu curat în Regiunea Nord	25 372,2 Total: 7 442,58 - apă	14 950,07	0,00	Finalizat Apă – 2012 / Canalizare - 2013
4 proiecte noi depuse în cadrul APP II						
4	4819	Reabilitarea monumentului istorico-arhitectural Conacul Pommer și drumului de acces la parcul dendrologic din s.Țaul, r-nul Dondușeni	23 793,30	5 473,42	18 319,88	Finalizat Subproiect ul I - 2013 Subproiect ul 2 -2014
5	7761	Sistem de colectare si transport al deseurilor menajere pe raza microregiunii înterraionale Rîșcani - Drochia	7 052,11 (din care 5 812,12 mii lei – FNDR 1 239, 99 din sursele GIZ)	7 052,11 (5 812,12 mii lei – FNDR 1 239, 99 din sursele GIZ)	0,00	Finalizat în 2013
6	7767	Susținerea dezvoltării sectorului privat și procesului de atragere a investițiilor în Regiunea de Dezvoltare Nord prin construcția rețelelor de	14 820,00	2 919,92	11 900,08	2013-2014

		apă și canalizare pentru subzona nr.3 a ZEL Bălți				
7	4917	Amenajarea traseului eco-turistic Pădurea Domnească, Glodeni r-ul	4 716,7	719,42	3997,28	Finalizat subproiect ul 1– 2013 Subproiect ul 2-2014

➤ *Implementarea proiectelor cu surse externe de finanțare*

Implementarea proiectelor finanțate din sursele GIZ, cu extindere în anul 2013:

➤ *Programul: Modernizarea serviciilor publice locale în Republica Moldova*

Denumirea proiectului	Costul total al proiectului din sursele GIZ (mii lei)	Suma valorificată 2013 (mii lei)	Necesarul de mijloace în 2014 (mii lei)	Perioada de implementare
1. „Aprovizionarea cu servicii de apă și canalizare a locuitorilor satului Duruitoarea Veche, comuna Costești, raionul Rîșcani”	3 021,62 -2 233,90 (inclusiv 120,00 contribuție APL Costești – apeduct) -787,71–ÎM, extindere	3 021,62	438 000 Euro (costul în MDL va fi identificat la convertire)	Finalizat (Etapa I - 2 subproiecte) - 2013; Etapa II - subproiect 3 - 2014
2. „Iluminare stradală în comuna Tătărauca Veche, raionul Soroca”	4 404,57	4 404,57	-	Finalizat 2013

Proiectele nominalizate au fost finalizate în anul 2013 și au fost organizate recepțiile finale. Bunurile formate în urma implementării proiectelor au fost transmise beneficiarilor finali. Proiectele se regăsesc la etapa post-implementară de asigurare a durabilității, conform Planurilor de asigurare a durabilității.

➤ **Proiect finanțat din sursele Ambasadei Republicii Cehe:**

Denumirea proiectelor	Costul total al proiectelor	Suma valorificată, 2013	Necesarul de mijloace în 2014	Perioada de implementare
1. Consolidarea capacităților actorilor regionali privind managementul eficient ale proiectelor regionale	155 086,00 MDL	155 086,00 MDL	00,00	Finalizat - 2013

Proiectul a fost finalizat. Broșura „Managementul eficient al proiectului și procedurile de M&E“, urmează să fie diseminată APL I și II din RM. La data de 03.12 2013 a fost prezentat raportul final. Dosarul proiectului a fost arhivat.

➤ **Proiect finanțat din sursele Corpului Păcii SUA în R. Moldova:**

Numărul total de proiecte implementate / în derulare (2013)	Costul total al proiectelor	Suma valorificată, 2013	Necesarul de mijloace în 2014	Perioada de implementare
1. Facilitarea promovării potențialului Regiunii de Dezvoltare Nord	43 340,00 MDL	34 991,00 MDL	8 349,00 MDL	2013-2014

Lucrările de creare a website-ului regional au fost finalizate. APL-urile urmează să prezinte propuneri pentru site-urile locale. Proiectul este extins pentru anul 2014.

2.2.2. Actualizarea / elaborarea planurilor de achiziții a proiectelor

Odată cu aprobarea spre finanțare, în anul 2013, a celor 7 proiecte din DUP de către CNCDR, au fost actualizate / elaborate Planurile de achiziții ale proiectelor. Procedurile de achiziții din cadrul proiectelor din sursele FNDR și GIZ sunt efectuate conform prevederilor legislației în vigoare și Manualului operațional al ADR.

În perioada raportată au fost desfășurate licitații publice în cadrul proiectelor din: (a) s. Sîngureni, r-nul Rîșcani, privind achiziționarea 4 unități de transport, pubele, eurocontainere, mobilier, tehnică de calcul. La data de 31 iulie 2013 a fost înregistrat contractul de furnizare a autospecialelor de compactare a deșeurilor menajere cu SRL East-Auto-Lada din Chișinău. Ulterior, la data de 26.07.13 a fost înregistrat contractul cu SA Eximotor din Chișinău pentru furnizarea tractorului cu utilaje și remorcă. În urma licitației privind achiziționarea pubelelor, unde au participat 6 operatori economici, la data de 18.09.13 a fost înregistrat la AAP contractul cu SA Eximotor din Chișinău; În urma petrecerii licitației privind achiziționarea buldozerului pe șenile a fost semnat și înregistrat contractul cu ofertantul câștigător SA Eximotor din Chișinău. (b) s.Țaul, r-nul Dondușeni, privind selectarea OE. Din cauza neîntinerii cerințelor, a avut loc licitația repetată, unde au participat 7 antreprenori. În urma licitației repetate, contractul de antrepriză cu SRL „Acar-Construct” a fost semnat iar ulterior înregistrat la AAP la data de 9 iulie 2013, (c) mun. Bălți – deschiderea ofertelor pentru selectarea OE, însă din cauza neîntinerii cerințelor privind experiența similară, licitația a fost repetată. În rezultatul licitației repetate, a fost semnat și depus la AAP contractul de antrepriză cu operatorul economic SRL „SOLDI”, care a fost înregistrat la data de 18.06.13. d) r-ul Glodeni - deschiderea ofertelor pentru selectarea OE unde au participat 3 operatori economici, care s-a soldat cu înregistrarea contractului cu ofertantul câștigător SRL Agentinter.

În procesul de implementare a proiectelor regionale din RDN finanțate din sursele FNDR a apărut necesitatea executării unor lucrări adăugătoare din care considerente au fost depuse spre aprobare către AAP Acorduri Adiționale pentru proiectele din s. Corjeuți; r-ul Briceni; or. Otaci;

or. Sîngerei; s. Țaul, r-ul Dondușeni; r-ul Glodeni; or. Bălți, s. Sîngureni, r-ul Rîșcani. În total 7 Acorduri adiționale.

În perioada raportată, în cadrul proiectului din s. Duruitoarea Veche, com. Costești, r-ul Rîșcani (Subproiectului III), aprobat spre finanțare din sursele GIZ, au fost anulate licitațiile privind contractarea OE ce vor furniza a) camioneta, remorca de vidanj și excavatorul, și b) aparat de sudat, generator mobil de curent, pompă mobilă din cauza prezentării a zero oferte la data deschiderii.

2.2.3. Evidența și monitorizarea proiectelor și responsabilităților contractuale din FNDR și din sursele GIZ

Pentru monitorizarea cu succes a implementării proiectelor, în anul 2013 au fost întreprinse următoarele:

- actualizate / elaborate Planurile de implementare (11); Planurile de finanțare (11); Graficele de execuție a lucrărilor (9).

- organizate 90 ședințe de lucru cu actorii implicați în procesul de implementare a proiectelor și solicitate lunar Note informative de la managerii de proiecte;

- verificate actele de recepție a lucrărilor prezentate de către OE;

- efectuate 76 vizite la locul de implementare a proiectelor (lunar, la fiecare proiect). La proiectul din or. Otaci au fost efectuate 5 vizite la obiect în scopul selectării soluției tehnice optime pentru stația de epurare. Totodată, s-au purtat discuții privind soluționarea altor probleme apărute în procesul de executare a lucrărilor. La proiectul din r-ul Sîngerei au fost efectuate 7 vizite de monitorizare, în scopul urgentării procesului de executare a lucrărilor de construcții, care derulau cu mici abateri de la Graficul de execuție a lucrărilor.

În cadrul procesului de implementare a fiecărui proiect au fost elaborate și expediate către MDRC:

- 52 rapoarte privind monitorizarea realizării activităților conform planului de implementare a proiectului, care reflectă mijloacele financiare aprobate, contractate și transferate, precum informații cu referire la valorificarea bugetului și cheltuielile efectuate în cadrul proiectului individual, redistribuite conform structurii bugetare și surselor de finanțare (săptămânal pentru toate proiectele);

- 36 rapoarte trimestriale privind monitorizarea proiectului individual (câte 4 la fiecare proiect);

- 36 rapoarte trimestriale privind monitorizarea mijloacelor financiare (câte 4 la fiecare proiect);

- 7 rapoarte finale pentru proiectele în cadrul cărora au fost transmise bunurile beneficiarilor din care 4 finanțate din FNDR, 2 finanțate din sursele GIZ și 1 proiect finanțat din sursele Ambasadei R. Cehe.

- 2 rapoarte semestriale privind proiectele individuale din FNDR / GIZ și 2 Note informative privind situația pe proiectele finalizate, ce se regăsesc la etapa post-implementară).

2.2.4. Monitorizarea planurilor de asigurare a durabilității impactului proiectelor implementate

În perioada anului 2013, din 9 proiecte investiționale implementate de către ADR Nord au fost finalizate 4 proiecte și 2 subproiecte finanțate din mijloacele FNDR; 2 proiecte (din care 1 subproiect) - finanțat din sursele GIZ și 1 proiect finanțat din sursele Ambasadei R. Cehe.

Bunurile obținute în urma implementării acestor proiecte s-au transmis beneficiarilor finali. La momentul raportării curente, aceste proiecte se regăsesc la etapa post-implementară.

În scopul asigurării durabilității proiectelor finalizate, pentru perioada post-implementară, ADR Nord a solicitat prezentarea de către beneficiari a Planului de asigurare a durabilității proiectului, ce include activități, termeni concreți și responsabilități pe perioada unui an calendaristic, începând cu data petrecerii recepției finale. Planurile au fost aprobate prin Decizia CL.

Menționăm că, în perioada raportată, ADR Nord a monitorizat realizarea activităților conform Planurilor la 7 proiecte din FNDR finalizate în a. 2012, iar începând cu semestrul II al anului 2013 au fost monitorizate și cele 2 proiecte finanțate din sursele GIZ, solicitând beneficiarilor, trimestrial, prezentarea Notelor informative privind activitățile realizate și probleme cu care se confruntă în perioada post-implementară.

Sunt în curs de elaborare Planurile de asigurare a durabilității pentru 4 proiecte din FNDR finalizate în a. 2013. Pentru asigurarea durabilității proiectului finanțat din sursele R. Cehe, ADR Nord este în căutarea surselor financiare pentru întreținerea ulterioară a site-ului www.regio.md.

La solicitarea MDRC, ADR Nord a prezentat 4 rapoarte trimestriale cu privire la activitățile întreprinse în scopul monitorizării procesului de asigurare a durabilității proiectelor finalizate și 8 Note informative (pentru proiectele din or. Biruința (3), r-nul Sîngerei (1), or. Edineț (1), com. Larga, r-nul Briceni (2) și din or. Fălești (1)).

2.2.5. Elaborarea documentelor de transmitere a proprietății și de gestiune a serviciilor publice nou create.

În semestrul I, 2013, ADR Nord a elaborat Actele de predare-primire pentru proiectele finanțate din sursele GIZ, care au fost finalizate în perioada trimestrului II, 2013. Ulterior în semestrul II, 2013 au fost finalizate 4 proiecte finanțate din FNDR (proiectele din or. Otai, or. Sîngerei, s. Sîngureni, r-ul Rîșcani și s. Corjeuți, r-ul Briceni) pentru care au fost pregătite documentele de transmitere a bunurilor formate în urma implementării acestora către beneficiarii finali.

III. Dezvoltarea capacităților actorilor regionali

3.1 Formarea continuă a specialiștilor ADR Nord

Conform Planului de instruire pentru anul 2013, specialiștii ADR Nord au participat la diverse activități axate pe domeniile aprobate de MDRC:

1. Planificare și programare la nivel local și regional
2. Managementul ciclurilor de proiecte
3. Politica europeană de dezvoltare regională
4. Finanțe și achiziții publice
5. Comunicare și relații cu publicul
6. Monitorizarea și evaluarea proiectelor investiționale
7. Aspecte legale privind predarea bunurilor obținute în urma implementării proiectelor investiționale
8. Preluarea bunelor practici prin intermediul vizitelor de studiu peste hotarele țării

În total, conform Raportului privind dezvoltarea capacităților colaboratorilor ADR Nord (anexă la prezentul Raport) pe parcursul anului 2013, colaboratorii ADR Nord au participat la 150 seminare de instruire, ateliere de lucru, mese rotunde organizate de către partenerii naționali și internaționali.

Specialiștii SPSP din cele 3 ADR-uri au convenit asupra organizării ciclului de mese rotunde cu genericul: *„Consolidarea capacităților agențiilor de dezvoltare regională în domeniul gestionării eficiente a procesului de dezvoltare regională”*, cu suportul GIZ, ce au fost desfășurate pe parcursul anului. Primele două mese rotunde au fost organizate de ADR Centru și ADR Sud, iar a 3 masă rotundă cu genericul *„Organizarea procesului de dezvoltare a capacităților membrilor CRD din RM”* a fost organizată de specialiștii ADR Nord, în cadrul căreia au fost discutate detalii referitor la organizarea I Atelier de instruire pentru membrii CRD.

La fel, specialiștii ADR Nord și-au perfecționat cunoștințele în domeniul achizițiilor publice, în cadrul cursului de instruire intitulat *„Complexitatea procesului de achiziții publice”*, unde au fost abordate subiectele despre principii generale ale achizițiilor publice, riscurile corupției, crearea grupurilor de lucru, comunicarea cu sectorul de afaceri, inclusiv companiile străine, normele și procedurile de achiziții publice. Trainingul a fost organizat cu suportul proiectului *„Modernizarea serviciilor publice locale”*, implementat de GIZ.

Specialiștii ADR Nord au participat la sesiunea de instruire în domeniul comunicării interne și externe. Exercițiul a fost facilitat și sprijinit financiar de GIZ, prin intermediul proiectului *„Modernizarea serviciilor publice locale în Republica Moldova”*. În cadrul cursului de instruire au fost formulate misiunea și viziunea instituțională de către fiecare angajat, pentru a accentua astfel că toate activitățile, dispozițiile și hotărârile la care se lucrează tind spre un scop și spre o direcție comună de dezvoltare.

Un ciclu de instruire, la care au participat colaboratorii ADR Nord, s-a axat pe *Îmbunătățirea disponibilității și fiabilității statisticilor regionale*, organizate cu suportul INS-România și BNS, în scopul consolidării capacităților personalului ADR de a utiliza statistici regionale pentru planificarea, monitorizarea și evaluarea bazată pe dovezi/date.

La fel, la inițiativa ME în colaborare cu BNS și MDRC specialiștii ADR Nord au participat la un seminar de instruire cu genericul *Evaluarea indicelor de deprivare și a bazei de date la nivel de comunitate*. În rezultatul acestei ședințe specialiștii ADR Nord au colectat chestionarele completate IDAM de către APL din RDN și expediate către BNS pentru diseminare și analiza datelor.

3.2 Informarea și instruirea actorilor regionali

În baza planului comun de activitate al MDRC-GIZ-ADR au fost organizate de către partenerii GIZ/GopaII, cu suportul specialiștilor ADR Nord atelierele de lucru în cadrul proiectului „Modernizarea Serviciilor Publice Locale, aria de intervenție 2, „Planificarea și Programarea Regională” pentru domeniile MDS, AAC și EE (activități descrise mai detaliat la capitolul I, paragraful 1.1), pentru membrii celor 3 grupuri de lucru create. Specialiștii ADR Nord au avut rolul de facilitator. Pe parcursul anului 2013 au fost organizate 11 ateliere de lucru, la care au participat 178 funcționari din APL. Programele sectoriale regionale în domeniile EE și MDS au fost prezentate și discutate în cadrul audierilor publice din data de 18.12.2013, la care au participat circa 150 de persoane cointeresate din RDN.

La fel un șir de activități s-au organizat în cadrul proiectului Twinning atât în regiune, cât și în afara regiunii axate pe „*Politica Regională UE și impactul ei asupra Dezvoltării Regionale din Moldova*”, „*Amenajarea teritoriului, urbanismul și dezvoltarea regională integrate într-un singur cadru de planificare*” la care au participat specialiștii ADR Nord și actorii regionali din RDN.

Participarea la sesiunile interactive organizate în cadrul Conferinței internaționale în data de 21-22 mai curent (eveniment descris mai detaliat la capitolul I, paragraful 1.4), a favorizat identificarea principalelor direcții de dezvoltare socio-economică a regiunii până în anul 2020

În perioada semestrului I 2013, partenerii de dezvoltare GIZ au asistat AAP și MDRC în organizarea a 3 programe „Planificare și programare la nivel local și regional” oferite APL I, II inclusiv din RDN, ce a cuprins 2 module: *Managementul și planificare strategică integrată* și *Managementul și elaborarea programelor/proiectelor*, în rezultatul cărora din RDN au fost instruiți 24 reprezentanți ai APL I, II. În sem. II au fost organizate activități pentru elaborarea materialelor de instruire a programului de formare „Dezvoltarea regională”, oferit de AAP. În GL pentru elaborarea materialelor a participat specialistul ADR Nord. La pilotarea cursului din RDN au participat 4 funcționari din APL.

De asemenea, s-au organizat sesiuni de instruire, cu suportul experților proiectului Twinning, în cadrul căreia specialiștii ADR Nord au consolidat abilitățile de organizare și

desfășurare a evenimentelor. Au fost selectate 2 proiecte-pilot „Dezvoltarea instrumentelor moderne de planificare în Regiunea de Dezvoltare Nord utilizând tehnologia GIS” și „Apicultura – model de succes pentru dezvoltarea spațiului rural în Regiunea de Dezvoltare Nord a Republicii Moldova”, pentru a fi îmbunătățite de către membrii GL, inclusiv cu participarea specialiștilor ADR Nord din secțiile planificare strategică și programare și management proiecte. Proiectul „Dezvoltarea instrumentelor moderne de planificare în Regiunea de Dezvoltare Nord utilizând tehnologia GIS” a fost dezvoltat și redenumit „Dezvoltarea instrumentelor moderne de planificare în Regiunile de Dezvoltare Nord și Sud, utilizând tehnologia GIS”, cu bugetul de 537326,80 Euro, a fost acceptat spre finanțare de Ambasada Cehiei. Solicitantul proiectului este ADR Nord, iar partenerul proiectului este ADR Sud.

Secția planificare strategică și programare, la solicitarea CR Edineț, a organizat prima sesiune de consultare pentru reprezentanții APL, implicați în elaborarea planurilor și a strategiilor de dezvoltare a raioanelor din RDN. Această sesiune de consultare a fost organizată în contextul desfășurării procesului de elaborare a Strategiei de Dezvoltare Socio-Economică a Regiunii de Dezvoltare Nord, până în anul 2020,

ADR Nord a acordat suport Cancelariei de Stat în organizarea și desfășurarea atelierului de lucru privind procesul național consultativ pentru elaborarea noilor programe de cooperare transfrontalieră, finanțate în cadrul Instrumentului European de Vecinătate în perioada 2014-2020. Atelierul a fost desfășurat în cele 3 microregiuni din RDN, la care au participat reprezentanții APL I și II

Un grup de reprezentanți ai autorităților publice locale din raioanele RDN au fost instruiți, în cadrul unui training, organizat de ADR Nord, cum să administreze editorial și tehnic website-ul RDN www.regio.md, creat în cadrul proiectului „Facilitarea promovării potențialului Regiunii de Dezvoltare Nord”. sprijinit financiar de Corpului Păcii SUA în Moldova, prin intermediul Programului Granturilor Mici, implementat de ADR Nord, în parteneriat cu Centrul CONTACT-Bălți și Alianța Centrelor Comunitare de Acces la Informație și Instruire din Moldova (Infonet), 8 Consilii raionale din RDN, Primăria Edineț și Primăria Bălți.

3.3 Facilitarea schimbului de experiență pentru membrii ADR Nord și CRD Nord

Vizitele de studiu în rezultatul cărora se preia experiența și bunele practici motivează și stimulează actorii regionali. În perioada de referință specialiștii ADR au participat în cadrul a 2 vizite de studiu, una peste hotare, în Italia/Spania și una în Regiunea de Dezvoltare Sud.

Vizita de studiu în Italia/Spania a oferit oportunitatea specialiștilor din RM de a se familiariza cu activitățile și practicile de succes a instituțiilor de dezvoltare regională din Italia, ce promovează politica inovațională și transferul tehnologic în procesul de producere și dezvoltarea afacerilor, experiența care poate fi utilizată și în regiunile de dezvoltare a RM, iar proiectele investiționale din or. Zaragoza pot servi ca model pentru municipiile din RM.

Vizita de studiu în Regiunea de Dezvoltare Sud a oferit posibilitatea specialiștilor ADR Nord să se familiarizeze cu metodele aplicate la elaborarea și implementarea Strategiei de gestionare integrată a deșeurilor solide în RDS, unde s-au evidențiat nu numai punctele forte ale politicii regionale dar și scoase în evidență eșecurile și impedimentele, pentru a fi evitate de celelalte ADR-uri. La fel colaboratorii ADR Nord și Centru au avut ocazia să viziteze sediul ADR Sud, fiind informați despre măsurile organizatorice și manageriale aplicate în procesul de activitate.

Vizita de studiu în Letonia a fost planificată în colaborare cu partenerii de la Ministerul Protecției Mediului și Dezvoltării Regionale din Letonia, la care au participat directorul și 3 specialiști din agenție. În cadrul vizitei de studiu au fost organizate discuții și vizite în mai multe localități din Letonia. Experiența din Letonia va duce la îmbunătățirea procesului de planificare strategică în Regiunea de Dezvoltare Nord a Republicii Moldova.

Vizita de studiu în Polonia. Vizita de studiu în Polonia a avut loc în cadrul proiectului Ministerului Dezvoltării Regionale al Republicii Polone cu titlul „Consolidarea capacității instituționale a administrației publice în Republica Moldova în domeniul pregătirii de proiecte strategice și de infrastructură”. Vizită de studiu a contribuit la creșterea abilității profesionale a specialiștilor față de abordarea problemei complexe a dezvoltării regionale, în special în domeniul elaborării și evaluării proiectelor infrastructurale. A fost analizat mecanismul de implementare a strategiilor și a programelor privind dezvoltarea regională, a fost subliniată necesitatea armonizării cadrului instituțional și legal în conformitate cu cerințele UE. În cadrul vizitei a participat 1 membru al CRD Nord. La vizita de studiu au participat primarul din s. Corjeuți, r-l Briceni și primarul din s. Petreni, r-l Drochia, care este și membru al CRD Nord.

Vizită de studiu în România și Polonia. Vizita a fost organizată grație suportului GIZ și s-a axat pe preluarea experiențelor în domeniile: extinderea sistemelor de alimentare cu apă și canalizare în localitățile rurale; regionalizarea serviciilor de aprovizionare cu apă și canalizare, cooperarea intercomunitară; indicatorii de performanță pentru serviciile de apă și canalizare în localitățile rurale; managementul eficient, durabilitatea și extinderea serviciilor de apă și canalizare. În Polonia, reprezentanții Regiunii de Dezvoltare Nord au avut ocazia să se familiarizeze cu bunele practici de asociere intercomunitară din regiunile Wisloka, Krakow, Zabierzow și localitatea Chorszstyn. Ei au aflat despre cum sunt depășite provocările cu care se confruntă APL-urile din Polonia în domeniul gestionării apelor reziduale, obstacolele bugetare, juridice și sociale pentru o funcționare eficientă. La vizita de studiu au participat 2 membri CRD Nord: președintele CRD Nord și primarul s. Șaptebani, r-l Rîșcani.

Vizită în Kârgâzstan în scopul transferului de bune practici și experiență în domeniul dezvoltării regionale și locale. În timpul vizitei, membrii delegației au participat la lucrările Conferinței internaționale cu tema „Administrația publică locală și procesul de dezvoltare socio-economică: experiența Republicii Moldova, Serbiei și Kârgâzstanului” unde s-au abordat subiectele axate pe documentele de politici din Republica Moldova, proiecte de succes și

exemple de bune practici, progresul, rezultatele înregistrate, provocările și perspectivele procesului de dezvoltare regională și socio-economică locală în Republica Moldova, precum și modalitatea de cooperare cu partenerii externi de dezvoltare.

Vizita de studiu la ADR Vest, Timișoara, Romania. Această vizită de studiu a fost organizată cu suportul GIZ, în rezultatul desfășurării I Atelier de lucru în cadrul Programului de dezvoltare a capacităților membrilor CRD, unde în calitate de expert a participat directorul ADR Vest, Romania. Specialiștii ADR Nord au făcut schimb de bune practici și dezvoltare de competențe tehnice pentru elaborarea proiectelor regionale și pentru identificarea resurselor financiare necesare implementării proiectelor cu finanțare europeană. La fel, în rezultatul acestei vizite de studiu, ADR Nord, având niște relații stabilite prin memorandumul de colaborare cu Regiunea Vest, au trecut la o nouă etapă de colaborare cu ADR Vest, Romania. La vizita de studiu au participat 2 membri ai CRD Nord: președintele CRD Nord și un reprezentant al societății civile.

În vizitele de studiu enumerate mai sus au participat în total 5 membri ai CRD Nord și 1 primar din regiune.

Cu suportul GIZ, a fost organizat I Atelier de instruire din cadrul Programului de dezvoltare a capacităților membrilor CRD, unde a fost făcută analiza SWOT și identificate soluții pentru îmbunătățirea activității CRD Nord.

Și ADR Nord a găzduit vizite nu numai a actorilor regionali, dar și naționali și internaționali. Un grup de masteranzi și profesori de la *Academia de Administrare Publică (AAP) de pe lângă Președintele Republicii Moldova* au efectuat o vizită de studiu la Agenția de Dezvoltare Regională Nord (ADR Nord) pentru a se documenta și a înțelege mai bine managementul regional și activitățile desfășurate de ADR Nord.

O delegație din oameni de afaceri din Estonia au vizitat Zona Economică Liberă „Bălți”, unde au avut posibilitatea să cunoască mediul investițional și cel al afacerilor din RDN. Cu această ocazie, directorul ADR Nord, a prezentat regiunea și a vorbit despre implementarea proiectelor de dezvoltare în nordul republicii. S-au discutat despre ideile de proiecte comune, extinderea cooperării comercial-economice dintre Moldova și Estonia și au identificat oportunități pentru parteneriatele de dezvoltare.

La fel, o *delegație din Kîrgîstan*, compusă din funcționari de stat, primari, reprezentanți ai societății civile și ai mediul de afaceri, a vizitat ADR Nord pentru a lua cunoștință de politica Regiunii de Dezvoltare Nord, inclusiv acțiunile și proiectele ce contribuie la dezvoltarea economică a regiunii.

3.4 Dezvoltarea capacităților întreprinderilor prestatoare de servicii publice create sau dezvoltate în cadrul proiectelor implementate în 2012

Pe perioada I semestru 2013, consultantul GIZ în AAC și specialiștii ADR au efectuat un șir de vizite la ÎM „Apă Canal” Costești, în scopul: identificării problemelor operaționale și instituționale ale operatorului de serviciu, evaluarea necesităților de dezvoltare a capacităților angajaților întreprinderii, identificării gradului de pregătire a specialiștilor pentru a activa în condiții modernizate, cât și stabilirii măsurilor următoare pentru îmbunătățirea managementului instituțional.

Angajații întreprinderii au fost informați despre pașii următori, întreprinși de ADR Nord cu suportul GIZ pentru îmbunătățirea managementului instituțional și consolidării tehnice a operatorului AAC.

În perioada de raportare ÎM „Apă Canal Costești” a aprobat un business-plan de dezvoltare a întreprinderii pentru următorii 5 ani. Pentru a asigura implementarea acestui plan este nevoie de suportul experților care vor identifica problemele de bază ale operatorului de servicii și vor veni cu un plan de acțiuni concret care va contribui la îmbunătățirea aspectelor operaționale și instituționale ale întreprinderii.

Personalul actual al ÎM „Apă - Canal Costești”, din punct de vedere profesional, este depășit. Pentru activitatea în condițiile unui management performant sunt necesare programe de instruire speciale (sunt în proces de elaborare de către experții GOPA I). Înainte de a începe activitatea în conformitate cu business-planul adoptat, este necesar a efectua atestarea profesională a specialiștilor și, după caz, substituirea cu specialiști cu calificare profesională relevantă.

ÎM „Apă - Canal Costești” a fost asigurată cu tehnica de calcul achiziționată din surse adiționale GIZ și destinată modernizării evidenței contabile, a sistemului de calcul a serviciilor prestate cu aplicarea programelor electronice.

După consultarea cu APL și specialiștii de la ÎM „Apă - Canal Costești” a fost acceptat conceptul de proiect privind construcția stației de epurare tip automat (VALROM).

Pentru modernizarea sistemelor de evidență, calcul, facturare cu aplicarea tehnologiilor electronice în activitatea ÎM „Apă - Canal Costești” este necesar personal instruit. Echipa de experți GOPA I elaborează un program de instruire specializată, inclusiv în domeniul IT.

Pentru aceasta este nevoie de suportul și consultanța experților internaționali pentru a învăța din experiența altor țări și pentru a prevedea anumite probleme care pot apărea în procesul de cooperare între comunități.

În procesul de implementare a proiectului: „Servicii calitative de apă și canalizare în orașul Otaci pentru un mediu curat în Regiunea de Nord”, specialiștii ÎM „Direcția de Producție „Gospodăria Locativ Comunală din Or. Otaci” au fost instruiți, de către colaboratorii SRL „VALROM”, instituția ce a livrat Stația de epurare cu privire la gestionarea acesteia.

În urma implementării proiectului: „Finalizarea construcției apeductului magistral Bălți – Sîngerei cu ramificații comunitare”, ADR Nord a transmis bunurile formate către beneficiarul final, CR Sîngerei, care ulterior le-a remis spre gestionare ÎM „DPGCL” din or. Biruința.

IV. Comunicarea, promovarea și transparența

4.1 Promovarea potențialului RDN

ADR Nord a promovat potențialul socio-economic și cultural al RDN prin diferite mijloace: în cadrul activităților organizate de ADR Nord și prin intermediul site-urilor www.adrnord.md și www.comunicate.md. Cu ajutorul platformele de socializare ADR Nord a partajat comunicate de presă, anunțuri și link-uri către articole informative relevante, secvențe video și fotografii, organizate în albume tematice. ADR Nord a administrat în jur de 10 canale de comunicare online.

Asigurarea accesului sporit la informație, atât pentru colaboratorii ADR Nord, cât și pentru actorii regionali, a fost prioritatea de bază în domeniul comunicării, informării și a promovării RDN. Totodată, ADR Nord a monitorizat periodic mass-media regională și națională în vederea selectării materialelor informative ce abordează subiectul dezvoltării și promovării RDN.

Cu ocazia evenimentelor de promovare a RDN (a se vedea evenimentele enumerate mai jos) au fost elaborate și difuzate diverse materiale promoționale (broșuri, albume foto, pliante, mape, pixuri, disk-uri etc.).

Activități de promovare a RDN

Bălți, 21-22 mai 2013. Conferința Internațională cu genericul „Oportunități de dezvoltare socio-economică a Regiunii de Dezvoltare Nord până în anul 2020” a reunit peste 150 de participanți: actori regionali, naționali și internaționali, reprezentanți ai mediului academic din Republica Moldova și antreprenori.

Deschiderea oficială a conferinței.

Organizat de ADR Nord în strânsă colaborare cu MDRC, evenimentul a marcat începutul procesului de elaborare a Strategiei de Dezvoltare Socio-Economică a RDN, până în anul 2020. E de notat că organizarea evenimentului a fost asistată de către partenerii ADR Nord din cadrul Ministerului Protecției Mediului și Dezvoltării Regionale din Letonia, a căror contribuție la revizuirea SDR Nord, lansată în cadrul conferinței, a fost substanțială.

În mass-media regională și națională, am identificat în jur de 20 de articole despre eveniment. Detalii despre eveniment: [<http://adrnord.md/lib.php?l=ro&idc=453&>].

Ziua Europei, sărbătorită la Soroca

Soroca, 24 mai 2013. Cetatea Soroca a găzduit, pentru prima dată, celebrarea Zilei Europei. Sărbătoarea, devenită o frumoasă tradiție în mai multe localități din RM, a debutat cu inaugurarea unei expoziții dedicate UE și meșteșugurilor tradiționale din regiune.

La eveniment au participat ambasadori și membri ai corpului diplomatic din țările europene aflați în misiune la Chișinău, personalități din RDN, precum și o delegație care a reprezentat conducerea regiunii Vinnița, Ucraina.

Cu ocazia evenimentului, a fost organizat un spectacol de muzică și dans cu genericul „Armonii europene”, la care au participat artiști și formații renumite din RM și de peste hotare.

Ca în anii precedenți, Ziua Europei în RDN este organizată, în parteneriat, de ADR Nord, Consulatul General al României la Bălți și Centrul Interactiv European „Pro-Europa” Bălți. În acest an, la organizarea evenimentului a participat și Consiliul Raional Soroca.

Ziua Ușilor Deschise la ADR Nord

Au fost organizate 3 evenimente în contextul Zilei ușilor deschise la ADR Nord. Tradițional, participați la astfel de evenimente sunt studenți și profesori de la Universitatea de Stat „Alec Russo” din Bălți. Colaborarea ADR Nord cu Universitatea de „Alec Russo” se înscrie în prevederile din memorandumul pe care cele două instituții l-au încheiat în data de 10 noiembrie 2011.

Zilele Regiunii de Dezvoltare Nord

ADR Nord, sub egida MDRC, și Consulatul General al României în Bălți au organizat, în premieră, Zilele RDN. Evenimentul s-a desfășurat în perioada 8-11 octombrie 2013, în orașele Bălți și Edineț și în satul Corjeuți, raionul Briceni.

La deschiderea Zilelor RDN au participat Alteța Sa Regală Radu, Principe al României, care a salutat participanții la eveniment în numele Casei Regale a României, și ministrul Dezvoltării Regionale și Construcțiilor, Marcel Răducan.

Dansuri populare la Cetatea Soroca, de Ziua Europei.

Alteța Sa Regală Radu, Principe al României, a deschis oficial Zilele RDN, la Bălți

Antreprenori din România, Letonia, Ucraina și RDN a Republicii Moldova s-au întrunit, la Edineț, în cadrul unui forum economic, la care a participat și viceprim-ministrul, ministrul Economiei, Valeriu Lazăr. Cu ocazia Zilelor RDN, la Edineț a fost pusă piatra de temelie a Parcului Industrial „Edineț”, cel de-al șaselea parc industrial creat în Republica Moldova.

Lansarea Parcului Industrial „Edineț”

Satul Corjeuți, raionul Briceni, va colabora cu municipalitatea Aloja din Letonia. În acest sens, în contextul Zilelor RDN, primarul de Corjeuți, Victor Andronic, și primarul comunei Aloja, Valdis Barda, au semnat un acord de colaborare.

Semnarea Acordului de colaborare dintre comuna Aloja și satul Corjeuți

Evenimentul Zilele RDN a fost organizat în parteneriat Ministerul Protecției Mediului și Dezvoltării Regionale din Republica Letonă (VARAM), Universitatea de Stat „Alecă Russo” din Bălți, Banca Comercială Română, Primăria Edineț, Primăria Corjeuți, Camera de Comerț și Industrie a Republicii Moldova, filiala Edineț, și Agenția de Cooperare Internațională a Germaniei (GIZ).

Prin organizarea Zilelor RDN, ADR Nord a urmărit să promoveze potențialul economic și investițional al RDN, să susțină actorii regionali în procesul de creare a parteneriatelor și să lanseze, la Edineț, o platformă regională de comunicare.

În mass-media am identificat în jur de 25 de articole pe tema Zilelor RDN. Detalii despre eveniment: [<http://adrnord.md/lib.php?l=ro&idc=457&>].

Festivalul Cartofului, ediția II

Festivalul Cartofului, ediția II, a avut loc sâmbătă, 2 noiembrie, în orașul Briceni. Festivalul a promovat cultura cartofului și calitatea bucatelor tradiționale gătită din cartofi.

Evenimentul a fost organizat, în parteneriat, de Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare, Ministerul Dezvoltării Regionale și Construcțiilor, Consiliul raional Briceni, Federația Națională a Fermierilor din Moldova, ADR Nord și Universitatea Agrară de Stat din Moldova. Prima ediție a Festivalului Cartofului a avut loc la Corjeuți, raionul Briceni, în data de 11 noiembrie 2012.

Festivalul Cartofului la Briceni

Principalii organizatori ai ediției I a festivalului au fost ADR Nord și Primăria Corjeuți.

4.2 Promovarea proiectelor implementate, conform priorităților SDR Nord

ADR Nord a mediatizat activitățile din cadrul proiectelor de DR prin intermediul canalelor proprii de comunicare, a mass-mediei, a panourilor informative și a publicațiilor de prezentare a proiectelor, a difuzat comunicate de presă, publicate pe site-urile www.adrnord.md și www.comunicate.md, site-uri ce au servit drept primă sursă pentru materialele informative publicate în presa regională și cea națională.

Informații relevante despre proiectele regionale implementate au fost diseminate prin intermediul panourilor informaționale, care au fost montate în localitățile beneficiarilor proiectelor de DR.

ADR Nord a actualizat sistematic galeriile foto de la rubrica „Proiecte de dezvoltare” [<http://adrnord.md/lib.php?l=ro&idc=419&>], asigurând astfel transparența etapelor de implementare a proiectelor.

Târgul proiectelor regionale

În prima zi a conferinței cu genericul „*Oportunități de dezvoltare socio-economică a Regiunii de Dezvoltare Nord până în anul 2020*”, a fost organizat *Târgul proiectelor regionale*, premieră în Republica Moldova, în cadrul căruia a fost prezentat potențialul investițional al RDN. Cu această ocazie, eventuali investitori au făcut cunoștință cu specificul proiectelor pe care ADR Nord le-a implementat în anii 2010-2012, precum și cu cel al proiectelor aflate în curs de implementare. Totodată, au fost prezentate și proiectele din POR Nord, moment ce a marcat lansarea unui *portofoliu de proiecte*, editat ad-hoc.

Promovarea proiectelor în cadrul Tîrgului de proiecte

Publicații și site-uri

Cu ocazia conferinței internaționale organizată în perioada 21-22 mai, a fost lansat, în premieră, compendiumul de studii a necesităților și oportunităților „*Politici regionale prin prisma analizelor sociologice și social-economice*”, autori Igor Cojocaru, Irina Movilă și Gheorghe Neagu. Compendiumul a fost elaborat în strânsă colaborare cu Universitatea de Stat „Alecu Russo” din Bălți. De asemenea, au fost lansate portofoliul de proiecte al ADR Nord, albumul foto „*Regiunea de Dezvoltare Nord*” și broșura „*Bine ați venit în Regiunea de Dezvoltare Nord!*”, toate în limbile română și engleză.

Bălți, 15 noiembrie 2013. ADR Nord a lansat broșura „Managementul proiectelor. Monitorizarea și evaluarea proiectelor”, tipărită în 1500 de exemplare, și site-ul informațional al RDN www.inforegio.md. Broșura și site-ul informațional au fost realizate în cadrul proiectului „Consolidarea capacităților actorilor regionali privind managementul eficient al proiectelor regionale”, finanțat, prin intermediul Ambasadei Republicii Cehe în Chișinău, din sursele Republicii Cehe [<http://adrnord.md/libview.php?l=ro&idc=195&id=1973>].

Promovarea proiectelor în cadrul Tîrgului de proiecte

Totodată, ADR Nord a implementat, în 2013, proiectul „Facilitarea promovării potențialului RDN”, finanțat, în mare parte, de Agenția guvernamentală „Corpul Păcii” în Moldova. În cadrul proiectului a fost creat site-ul regional www.regio.md. Din cauza slabei implicări în proiect a celor 10 administratori ai site-ului din raioane, dar și pentru că, până în data raportării, doar 6 din cei 10 parteneri APL de nivelul II din RDN au contribuit financiar la bugetul proiectului, masa rotundă de lansare a site-ului a fost replanificată pentru începutul anului 2014. Site-ul www.regio.md e gândit să conțină, în pagini speciale pentru fiecare raion și municipiul Bălți, informații despre potențialul economic, turistic și cultural al RDN.

4.3 Îmbunătățirea comunicării cu APL, partenerii interni și externi, ADR

Transparența și promovarea activităților ADR Nord au fost asigurate în conformitate cu planurile lunare de informare și comunicare.

Pentru **asigurarea comunicării externe** (APL, ONG, publicul din RDN, mass-media regională și națională, potențialii donatori sau investitori și mediul de afaceri), au fost utilizate următoarele instrumente: materiale informative (postere, pliante, broșuri), buletine informative, rapoarte semestriale / anuale, vizite de studiu, întruniri informative, mese rotunde, conferințe, comunicate și note de presă, avize, alte materiale informative.

Comunicarea cu mass-media s-a desfășurat prin intermediul comunicatelor de presă, buletinelor informative, rapoartelor și dosarelor de presă, întrunirilor neformale, vizitelor informative, actualizării website-ului și a canalelor de comunicare în rețelele de socializare, prin organizarea conferințelor de presă cu ocazia evenimentelor de anvergură și a Zilei ușilor deschise.

Parteneriate media

ADR Nord și portalul StiriLocale.md, parte a grupului News Media Online, au semnat un protocol de colaborare. Așa cum prevede Acordul, cele două părți s-au angajat să se susțină reciproc, încercând astfel să atragă atenția opiniei

Semnarea acortului de colaborare trilateral:
ADR Nord-SP-Megapolis FM

publice asupra evenimentelor din RDN

[<http://www.adrnord.md/libview.php?l=ro&idc=195&id=1740>].

Cu ocazia lansării site-ului informațional al RDN www.inforegio.md, a fost semnat un acord de colaborare trilateral între ADR Nord, ziarul regional „SP” și Radio „Megapolis” FM. Instituțiile vizate vor colabora în domeniul mediatizării evenimentelor de dezvoltare regională ce au loc în RDN. Acordul a fost semnat de către directorii celor trei instituții. Menționăm că ADR Nord și Radio „Megapolis” FM colaborează în baza unui acord bilateral semnat acum trei ani [<http://adrnord.md/libview.php?l=ro&idc=195&id=1973>].

Comunicarea cu APL, potențialii donatori sau investitori și mediul de afaceri a fost întreținută prin elaborarea de materiale informative: broșuri, pliante, site-ul www.adrnord.md, elaborarea materialelor video, publicații media, organizarea și desfășurarea de conferințe, prezentări, participarea la târguri și conferințe internaționale.

În vederea îmbunătățirii comunicării dintre APL și ADR Nord, a fost actualizată sistematic baza de date cu adrese electronice.

Pentru **asigurarea comunicării interne** (CRD Nord, ADR-urile și MDRC), s-au folosit următoarele instrumente: întruniri informative, prezentări, buletine informative electronice, rapoarte semestriale / anuale, vizite de studiu, administrarea site-ului ADR Nord, publicații media.

Asigurarea transparenței în activitățile ADR Nord și a informării

Un principiu de bază în activitatea ADR Nord este asigurarea transparenței activităților instituției. În acest sens, sistematic, am depus efort pentru a oferi publicului informații privind activitatea ADR Nord: comunicate de presă, note de presă, note informative, buletine informative, știri etc., toate fiind publicate pe site-ul www.adrnord.md, multe dintre acestea fiind republicate și pe site-urile www.comunicate.md, www.inforegio.md. De asemenea, pe website-ul ADR Nord sunt date publicității rapoartele de activitate anuale și semestriale, decizii și procese-verbale din cadrul CRD Nord, precum și alte documente de interes public.

ADR Nord a organizat și a desfășurat evenimente comune cu mass-media, reprezentanții APL, membrii CRD Nord, membri ONG: o conferință internațională, mese rotunde, ateliere de lucru, Ziua ușilor deschise la ADR Nord, Zilele RDN, Festivalul Cartofului, ediția II etc.

Indicatori

- **4 conferințe de presă:** (1) cu ocazia inaugurării sistemului de iluminare stradală în cadrul proiectului-pilot „*Iluminarea stradală în comuna Tătărauca Veche, raionul Soroca*” (24 ianuarie 2013); (2) cu ocazia mesei rotunde cu genericul „*Acordul de Comerț Liber cu Uniunea Europeană. Efecte și provocări pentru mediul de afaceri*” (27 martie 2013); (3) cu

ocazia conferinței internaționale de la Bălți (21-22 mai) și (4) cu ocazia Zilelor RDN (8-11 octombrie 2013).

- **Ziua ușilor deschise** (3 evenimente).
- **Conferința Internațională** cu genericul „*Oportunități de dezvoltare socio-economică a Regiunii de Dezvoltare Nord până în anul 2020*” (Peste **20 de articole** despre eveniment; **17 parteneri media** din mass-media regională și națională).
- **Târgul proiectelor regionale. 1 portofoliu** de proiecte lansat.
- **Zilele RDN**, ediția I (Circa 25 de materiale informative în mass-media)
- **9 buletine electronice informative**, difuzate la circa 300 de abonați.
- **5 publicații** (1 compendiu, 2 reviste, 2 broșuri).
- Circa **200** de comunicate de presă, note de presă, anunțuri și invitații.
- Circa **35** de emisiuni și interviuri televizate.
- Circa **30** de intervenții la emisiuni și reportaje la radio.
- **Peste 43.116 de vizitatori unici** pe site-ul oficial al ADR Nord, în 2013.
- **Peste 559.017 de accesări** pe site-ul oficial al ADR Nord, în 2013.

V. Cooperarea cu partenerii de dezvoltare

5.1 Cooperare cu partenerii regionali de dezvoltare

Pe parcursul anului 2013, ADR Nord a avut o experiență frumoasă de colaborare cu partenerii regionali, naționali și internaționali, cu care am organizat activități importante pentru RDN.

Astfel, cu partenerii regionali ***Centrul „ProEuropa” și Contact Bălți:***

- organizarea Zilei Europei la Soroca,
- Domeniile de cooperare cu ***MIEPO, ODIMM, Camerele de Comerț din RDN, ZEL Bălți și alți parteneri din mediul de afaceri:***
 - Coorganizarea Conferinței internaționale din 21-22 mai Activități de informare și susținerea mediului de afaceri din RDN.
 - Organizarea *Zilelor RDN din perioada 08-11 octombrie*
 - Instruiri, în cadrul proiectului „Facilitarea promovării potențialului Regiunii de Dezvoltare Nord”
- Domeniile de cooperare cu ***Universitatea de Stat „A. Russo”*** în cadrul:
 - Programului de stat „*Managementul competitivității strategice a capitalului uman pe piața muncii a Republicii Moldova în condițiile dezvoltării regionale*” ;
 - Organizarea conferințelor, meselor rotunde, altor evenimente de importanță regională și națională: *Ziua Europei în or. Edineț, co-organizarea Conferinței internaționale etc.*;
 - Implicarea studenților în activitatea practică în cadrul ADR Nord.
 - Organizarea *Zilelor RDN*, găzduirea oficialităților în cadrul evenimentului de deschidere
 - Oferirea spațiului (sală) pentru desfășurarea ședințelor CRD Nord
- Domeniul de cooperare cu ***Agenția de Inovații și Transfer Tehnologic:***
 - organizarea Conferinței internaționale,
 - elaborare unui plan comun de dezvoltare a sectorului ITT în RDN.
- Domeniul de cooperare cu ***APL I și II din Soroca*** în:
 - Organizarea *Zilei Europei*.
 - Organizarea *Zilelor RDN*
- Domeniul de cooperare cu ***„SA Mobiasbanca Group Societe Generale”, Banca Comercială Română***
 - Organizarea activităților de dezvoltare a capacităților actorilor regionali din RDN privind parteneriatele publice și private, co-organizarea *Conferinței internaționale*
 - Organizarea *Zilelor DRN*

Pe parcursul anului 2013, ADR Nord au fost stabilite noi relații de colaborare cu instituțiile de nivel național și regional, în vederea promovării potențialului regional și informării/dezvoltării capacităților antreprenorilor din RDN, cu semnarea a 6 acorduri de colaborare cu: Portalul informațional „Știri locale”, Camerele de Comerț și Industrie din mun. Bălți și or. Edineț, Clubul oamenilor de afaceri „Manager Club” din mun. Bălți, Consiliul raional Soroca, Institutul de Ecologie și Geografie al Academiei de Științe a Moldovei.

5.2 Cooperare cu partenerii internaționali de dezvoltare

Colaborarea cu GIZ

GIZ este un partener de dezvoltare regională de încredere, care pe parcursul perioadei de colaborare, acordă suport în procesul de dezvoltare regională.

ADR Nord continuă să beneficieze de asistență tehnică din partea GIZ în procesul de implementare a proiectelor de infrastructură și modernizare a serviciilor comunale în RM.

Grație GIZ, pe parcursul anului 2013 specialiștii ADR Nord au fost antrenați în diferite activități de instruire și vizite de studiu (activități descrise la cap. III)

Anul 2013 s-a remarcat prin realizarea procesului de planificare sectorială regională în domeniile AAC, MDS și EE a clădirilor publice, cu definitivarea și prezentarea a 2 Programe regionale sectoriale în cadrul audierilor publice, activități desfășurate la fel cu suportul GIZ.

Este de menționat faptul că începând cu luna aprilie curent în cadrul ADR-urilor au fost angajați 4 persoane, în secțiile planificare strategică și programare și management proiecte. Specialiștii vor fi plătiți timp de 18 luni din sursele GIZ, conform acordului dintre MDRC și GIZ. Cu suportul partenerilor de dezvoltare, noii specialiști au fost asigurați cu mobilier și echipament tehnic.

Agencia a beneficiat de asistență tehnică în cadrul activităților de organizare și desfășurare a conferinței internaționale „Oportunități de dezvoltare socio-economică a RDN până în anul 2020”. A fost tradusă în limbile rusă și engleză, și tipărită Strategia de Dezvoltare Regională Nord, asigurat cu transport delegațiile din Letonia și România, a fost asigurată sonorizarea și traducerea sincronă a lucrărilor conferinței, la fel și moderarea evenimentului de anvergură a fost efectuată de consultantul GIZ.

La fel, suportul GIZ a fost resimțit și în alte activități organizate de ADR Nord, cum ar fi *Conferința internațională (mai), Zilele RDN (octombrie)*

În cadrul Proiectului „Aprovizionarea cu servicii de apă și canalizare a locuitorilor din satul Duruitoarea Veche, comuna Costești, raionul Rîșcani” a fost realizat un sondaj de opinie în rândul populației din localitățile din Cluster-ul Prut, raionul Rîșcani, cu scopul de a colecta date pentru a măsura gradul de suportabilitate al cetățenilor privind achitarea serviciilor de apă și canalizare

În vederea identificării soluțiilor tehnice pentru aprovizionarea cu apă potabilă a localităților din Nord-Estul RDN a fost realizată o vizită de studiu cu experții naționali și internaționali GOPA I la bazinul Racovăț din raionul Edineț, din perspectiva aprecierii stației existente în calitate de potențială sursă de apă, cât și evaluarea necesităților tehnice în acest sens.

Au fost realizate vizite de lucru în localitățile clusterului Prut, r-l Rîșcani, în scopul colectării de informații pentru Studiul de fezabilitate. În cadrul activității s-au desfășurat întâlniri de lucru cu primarii și operatorii AAC locali din 9 localități ale r-lui Rîșcani, potențiali constituenți ai "Clusterului Prut" în sectorul AAC, au fost vizitate obiectele relevante (stații de pompare, stații de tratare, etc.). Situația atestată a fost discutată în cadrul unei ședințe de lucru la CR Rîșcani, de asemenea, și posibilele opțiuni tehnice și instituționale de soluționare a problemei asigurării locuitorilor raionului cu apă potabilă.

La fel din sursele GIZ a fost produs filmul promoțional intitulat „Puterea luminii readuce satul la viață”, care reflectă avantajele iluminării stradale eficiente pentru localitățile rurale. Filmul a fost realizat în cadrul proiectului-pilot „Iluminare stradală eficientă în comuna Tătărauca Veche”, proiect finanțat din sursele GIZ și implementat de ADR Nord

Cooperarea cu partenerii proiectului MSPL implică un șir de avantaje atât din punct de vedere al informării, dezvoltării capacităților, cât și oferă oportunitatea realizării mai eficiente a unor obiective comune, facilitează schimbul de experiență pentru a identifica bune practici și a dezvolta noi instrumente și abordări în implementarea lor.

Colaborarea cu Ministerul protecției mediului și dezvoltării regionale din Letonia (VARAM din Letonia)

ADR Nord, în rezultatul acordului de colaborare cu VARAM, încheiat în anul 2010 beneficiază de asistența și suportul metodologic a experților.

Anul 2013 a fost remarcat pentru ADR Nord ca începutul procesului de elaborare a Strategiei socio-economice a RDN până în anul 2020. În acest context, în colaborare cu experții letoni au fost realizate următoarele activități:

- Elaborarea/coordonarea/expedierea TOR pentru asistenta ADR Nord de către VARAM în procesul de planificare strategică,
- Elaborarea și coordonarea Planului de asistenta în a. 2013
- Analiza în comun a situației social-economice și potențialului RDN,
- Determinarea în comun a priorităților de dezvoltare socio-economică a RDN,
- Organizarea Conferinței internaționale din 21-22 mai 2013, cu participarea activă la lucrările conferinței
- Vizita partenerilor letoni în RDN.
- Vizita specialiștilor ADR Nord în Letonia

- Participarea delegației letone la *Zilele RDN*
- Colaborarea cu or. Daugavpils, Letonia
- Stabilirea activităților comune cu VARAM Coordonarea activităților pentru anul 2014

În urma lucrărilor Conferinței s-au stabilit relații de parteneriat în scopul elaborării noii politici regionale pe termen mediu cu suportul experților internaționali: Ministerului Protecției Mediului și Dezvoltării Regionale (VARAM) din Republica Letonia, în baza unui *Plan comun de elaborare a politicii regionale*,

În urma vizitei specialiștilor letoni la proiectele implementate, primarul de Corjeuți, r-l Briceni, a fost invitat să participe în cadrul unei vizite de studiu în Letonia, pentru stabilirea unor parteneriate cu o comunitate similară din Letonia, în scopul promovării exportului produselor autohtone, dezvoltării relațiilor socio-economice și culturale etc. În semestrul II, în cadrul *Zilelor RDN*, a fost semnat acordul de colaborare dintre primăria s. Corjeuți, r-l Briceni și municipalitatea Aloja din Letonia.

Colaborarea cu ESRA

În perioada de referință, ADR Nord a colaborat cu ESRA, în vederea elaborării profilului investițional al RDN pentru stimularea investițiilor străine. Profilul investițional a fost lansat în cadrul Zilelor RDN.

La etapa actuală ESRA colectează chestionare pentru realizarea unui alt Ghid investițional pentru RDN în domeniul parteneriatului public privat.

De asemenea echipa ESRA a contribuit la co-organizarea conferinței internaționale și târgului de proiecte, la care a participat reprezentantul Delegației UE în RM, dlui Kaido Sirel, precum și consultanților din cadrul proiectului. ESRA

5.3 Cooperare transfrontalieră

Colaborarea cu ADR Vest din România

Domeniile de cooperare transfrontalieră ale ADR Nord cu ADR Vest din România sunt orientate spre realizarea transferului de bune practici de DR. Astfel, Agenția continuă să mențină relațiile de colaborare cu ADR Vest, România, în rezultatul cărora specialiștii ADR Nord au posibilitatea să se familiarizeze cu mecanismele activităților instituției similare din România.

De asemenea, directorul ADR Vest din România, dl Sorin Maxim, a participat la lucrările Conferinței internaționale, în cadrul căreia a informat participanții despre rezultatele obținute în procesul implementării proiectelor, și valorificării banilor europeni. Iar în cadrul ședinței de lucru organizată în incinta ADR Nord, dl Sorin Maxim a propus asistarea ADR Nord în tot procesul elaborării politicilor de dezvoltare regională și inițierii în comun cu partenerii din Letonia a unui proiect Twinning de asistență a Agenției.

DI Sorin Maxim a participat în calitate de expert la sesiunile de instruire pentru membrii CRD, în rezultatul căruia membrii CRD din cele 3 regiuni și specialiștii ADR-urilor au participat la o vizită de studiu la ADR Vest, România.

VI. Activitatea operațională a ADR Nord

6.1 Implementarea planului de achiziții al ADR Nord în semestrul I din 2013

Achizițiile publice pentru proiecte

În urma deciziei CNCDR nr. 18/12 din 20 decembrie 2012 s-a aprobat grupul de lucru și planul de achiziții al Agenției de Dezvoltare Regională Nord. Acesta cuprinde toate procedurile necesare pentru agenție și pentru cheltuielile proiectelor. Planul cuprinde 5 licitații, 7 concursuri prin cererea ofertelor de preț, 48 achiziții de valoare mică. 21 achiziții de bunuri, 38 achiziții de servicii, 2 achiziții de lucrări.

În perioada 1 ianuarie–31 decembrie 2013, ADR Nord a parcurs următoarele proceduri de achiziții publice:

1. Concursul 13/00118 benzină și motorină s-a soldat cu semnarea contractului cu F.P.C. MIH-Petrol S.R.L. la data de 14 martie 2013.
2. Licitația 13/00121 lucrări de apeduct de la r. Răut pe str. Ștefan cel Mare, Aerodromului, până la post PR, mun. Bălți s-a soldat cu anularea acesteia în temeiul pct. 31 lit. a regulamentului privind achizițiile publice de lucrări: nici un ofertant nu a întrunit toate cerințele de calificare. La deschidere s-au prezentat 8 oferte.
3. Concursul 13/00166 servicii de supraveghere tehnică la lucrări de apeduct de la r. Răut pe str. Ștefan cel Mare, Aerodromului, până la post PR, mun. Bălți s-a soldat cu încheierea contractului cu Î.M. Direcția de Construcții Capitale Comanditar Unic Orașului Bălți. La deschidere au fost prezentate 3 oferte.
4. Concursul 13/00194 asamblarea și instalarea a 24 platforme prefabricate de colectare a deșeurilor tip II (4,4mx2,7m) pentru Eurocontainere s-a soldat cu încheierea contractului cu SRL Aflux-Prim cu suma de 360 989,76 lei cu TVA, perioada de execuție de 4 luni, perioada de garanție de 24 luni, la 16 aprilie 2013. La deschidere au fost prezentate 4 oferte.
5. Licitația 13/00195 lucrări de Reabilitare a monumentului istorico-arhitectural „Conacul Pommer” și drumul de acces la parcul dendrologic din satul Țaul raionul Dondușeni (etapa I restaurarea gardului și porților) a fost anulată pe 8 iulie 2013 deoarece două din cele patru oferte prezentate au fost discalificate.
6. Licitația 13/00235 lucrări de apeduct de la r. Răut pe str. Ștefan cel Mare, Aerodromului, până la post PR, mun. Bălți s-a soldat cu înregistrarea contractului de antrepriză încheiat cu SRL Soldi, cu oferta valorică de 7242676,00 lei și cu o perioadă de execuție de 4 (patru) luni la data de 3 iulie 2013. La deschidere au fost prezentate 7 oferte.
7. Licitația 13/00251 lucrări de Reabilitare a monumentului istorico-arhitectural „Conacul Pommer” și drumul de acces la parcul dendrologic din satul Țaul raionul Dondușeni

- (etapa I restaurarea gardului și porților) s-a soldat cu înregistrarea contractului de antrepriză încheiat cu SRL Acar-Construct, cu oferta valorică de 4326600,81 lei și cu o perioadă de execuție de 5 (cinci) luni la data de 9 iulie 2013. La deschidere au fost prezentate 7 oferte.
8. Licitația 13/00303 autospeciale de compactare a deșeurilor menajere s-a soldat cu înregistrarea contractului de furnizare încheiat cu ofertantul câștigător pentru lotul 1 autospecială pentru compactarea deșeurilor 7,5 m³ SRL East-Auto-Lada din Chișinău, cu oferta valorică de 824600,00 lei cu TVA și cu termenul de furnizare 90 zile calendaristice și ofertantul câștigător pentru lotul 2 autospecială pentru compactarea deșeurilor 16 m³ SRL East-Auto-Lada din Chișinău, cu oferta valorică de 1282200,00 lei cu TVA și cu termenul de furnizare 90 zile calendaristice la data de 31 iulie 2013. La deschidere au fost prezentate 4 oferte.
 9. Licitația 13/00330 tractor și remorcă s-a soldat cu înregistrarea contractului încheiat cu ofertantul câștigător pentru lotul 1 tractor cu utilaje SA Eximotor din Chișinău, cu oferta valorică de 483700,00 lei cu TVA și cu termenul de furnizare 60 zile calendaristice; ofertantul câștigător pentru lotul 2 remorcă SA Eximotor din Chișinău, cu oferta valorică de 90000,00 lei cu TVA și cu termenul de furnizare 60 zile calendaristice la data de 26 iulie 2013. La deschidere au fost prezentate 3 oferte.
 10. Licitația 13/00359 pubele de deșeuri s-a soldat cu înregistrarea contractului încheiat cu SA Eximotor din Chișinău, cu oferta valorică de 1947524,00 lei cu TVA și cu termenul de furnizare 90 zile calendaristice la data de 18 septembrie 2013. La deschidere au fost prezentate 6 oferte.
 11. Licitația 13/00405 lucrări de amenajare a traseului eco-turistic „Pădurea Domnească” din r. Glodeni, obiect № 08-2013. „Zimbrărie” și popas turistic „La Fontal” s-a soldat cu înregistrarea contractului încheiat cu ofertantul câștigător SRL Agentinter, cu oferta valorică de 4667849,00 lei cu TVA și cu o perioadă de execuție de 9 (nouă) luni. La deschidere au fost prezentate 3 oferte.
 12. Licitația 13/00592 buldozer a fost anulată în temeiul art. 59 lit d, alin. 2 (oferta SRL Microcell nu au fost elaborată și prezentată în conformitate cu cerințele cuprinse în documentația pentru elaborarea și prezentarea ofertei) și alin. 5 (oferțele SA Eximotor și SRL Euroest prin valoarea inclusă în propunerea financiară, fiecare dintre ele a depășit valoarea fondurilor alocate pentru îndeplinirea contractului de achiziții publice respectiv).
 13. Licitația 13/00635 camionetă, remorcă de vidanj, excavator a fost anulată în temeiul art. 59 alin. 1 lit. a legea 96/2007 din cauza prezentării a zero oferte la data deschiderii.

14. Licitația 13/00636 aparat de sudat, generator mobil de curent, pompă mobilă a fost anulată în temeiul art. 59 alin. 1 lit. a legea 96/2007 din cauza prezentării doar a unei oferte.
15. Licitația 13/00686 buldozer pe șenile s-a soldat cu înregistrarea contractului încheiat cu ofertantul câștigător SA Eximotor din Chișinău, cu oferta valorică de 590000,00 lei cu TVA și cu termenul de furnizare 90 zile calendaristice. La deschidere au fost prezentate 6 oferte.

6.2 Implementarea planului de finanțare al ADR Nord din 2013

Pentru anul 2013 a fost elaborat planul anual de finanțare al ADR Nord, ce include procurări de bunuri și servicii necesare pentru realizarea obiectivelor trasate.

Executarea bugetului de către ADR Nord din 2013 s-a desfășurat în modul următor:

- Din FNDR au fost preconizate **2 453. 8** mii lei, inclusiv venituri în suma de 2410.2 mii lei și utilizarea soldului din contul bancar în suma de 43.6 mii lei pentru cheltuieli operaționale, dintre care pentru:
 - retribuirea muncii și contribuții de asigurări de stat obligatorii și prime de asigurare obligatorie de asistență medicală: - 1696.3 mii lei;
 - plata mărfurilor și a serviciilor: - 730.3 mii lei;
 - deplasări în interes de serviciu: - 27.2 mii lei.

La finele perioadei raportate, din mijloacele FNDR, în 2013 s-au valorificat 2453.8 mii de lei, ceea ce prezintă 100 % din suma planificată pentru anul 2013.

La sfârșitul perioadei de referință și reieșind din facturile care sunt prezentate la moment, ADR Nord are datorii creditoare față de operatorii economici în sumă de 1.3 mii lei la capitolul cheltuieli organizaționale ale ADR.

Datorii la retribuirea muncii nu sunt.

În vederea valorificării proiectelor aprobate spre finanțare în 2013, de la MDRC, au fost primite mijloace bănești în mărime de 78 820 849,67 lei, inclusiv pentru proiectele cu următoarele coduri:

- 9222 – 14 950 062,58 lei
- 9892 – 37 049 700,00 lei
- 9898 – 11 896 232,49 lei.
- 4917 - 719 411,99 lei.
- 7761 - 5 812 110,75 lei.
- 4918 – 5 473 415.62 lei.
- 7767 – 2 919 916,24 lei.

CONCLUZII

Anul 2013 s-a remarcat prin evenimentele importante desfășurate în Regiunea de Dezvoltare Nord, experiența acumulată de către specialiștii ADR Nord în domeniile prioritare SDR, dar și domeniile conexe, stabilirea de noi contacte atât la nivel regional, național și internațional.

Profesionalismul specialiștilor ADR Nord crește datorită instruirilor, vizitelor de studiu peste hotarele țării, etc., însă motivarea descrește, reieșind din politica de resurse umane și politica bugetară, fapt care poate duce la diminuarea randamentului de entuziasm a specialiștilor și nevalorificarea potențialului resurselor umane la maxim.

Sunt evidente și necesare intervenții urgente în modificarea/completarea legislației și a actelor normative ce vizează domeniul dezvoltării regionale dar și a Regulamentului de activitate modificat, care agravează situația angajaților agențiilor.

Anul acesta pentru prima dată ne-am confruntat cu o situație care este reglementată insuficient în HG nr.127 din 08.02.2008. Este vorba despre amânarea ședinței CRD Nord din motivul lipsei de cvorum. Totodată, în legislație nu sunt prevăzute măsuri de stimulare sau constrângere pentru membrii CRD, iar propunerile membrilor CRD nu sunt luate în considerație la ședințele CNCDR. Aceste situații în ansamblu dezorientează nu numai activitatea membrilor CRD dar și activitatea Agenției

Totuși, experiența frumoasă și lecțiile învățate de către ADR Nord pe parcursul anului 2013 va genera și în continuare rezultate de succes nu numai pentru regiune, dar și pentru țară, care, ulterior vor fi apreciate și de fondurile europene.

*„Există cel puțin un colț al acestui univers pe care-l poți,
cu siguranță, face mai bun; acel colț ești tu însuși”*

Aldous Huxley

Ion BODRUG

Director

EXECUTORI:

Inga COJOCARU, șef Secție planificare strategică și programare

Constantin BÂNDIU, șef Secție management proiecte

Svetlana BAZATIN, șef Secție finanțe și achiziții

Ion URUȘCIUC, specialist în comunicare

Liviu OJOG, jurist / specialist cadre

COORDONAT:

Director DGDR,

Valerian BÎNZARU_____

Șef adjunct al DGDR,

Igor MALAI _____

Șef Direcție politică și cooperare regional,

Dorin ANDROS _____

Șef Direcție relații cu instituțiile de dezvoltare regional, Sergiu CECAN _____

Șef Secție statistică regională

Violeta EVTODIENCO_____